

Retningslinier for indsamling på Industrimuseet

INDUSTRIMUSEET

Indledning

Industrimuseet har en stor samling af genstande, der bredt repræsenterer Danmarks industrielle kulturarv. Samlingen er indenfor visse områder repræsentativ, mens der på andre områder er mangler, ligesom samlingen bærer præg af skiftende tiders forskelligartede indsamlingsprincipper eller mangel herpå. Ydermere lider museet under dårlige magasinforhold, der tilmed er (over)fyldte. Museets indsamling for fremtiden har derfor behov for en retningspil for, hvordan og med hvad samlingen bør suppleres.

Denne indsamlingsplan har som sin ambition dels at være retningsgivende for fremtidens indsamling på museet, dels at være et brugbart redskab for museets medarbejdere i dagligdagen, når der indsamles effekter fra industriens kulturarv, passivt som aktivt. I denne indsamlingsplan forudsættes det, at de trængte magasinforhold vil finde en løsning indenfor den nærmeste årrække.

Den formelle forpligtelse

"Museet skal gennem indsamling, registrering, bevaring, forskning og formidling virke for sikringen af industrikulturens kulturarv i Danmark. Arbejdsområdet er de almindelige fremstillingserhvervs udvikling, medarbejdernes levevilkår og den finansielle sektors historie. For fremstillingserhvervenes vedkommende lægges hovedvægten på brancher fra museets oprindelige samling fra det daværende Vejle Amt, træindustribranchen, plast- og emballageindustrien, elektronikindustrien, metalindustrien, nærings- og nydelsesmiddelindustrien."

På baggrund af denne formulering fra museets vedtægter skal museet foretage indsamling af genstande. Denne indsamlingsplan er en tilskæring af dette overordnede syn på museets indsamlingsområde, så det sikres, at museet i fremtiden udelukkende hjemtager genstande som led i en gennemtænkt strategi.

Indsamlingsplanen er ikke tilbunds gående, men en vejledning i, hvad museet satser på at samle ind i fremtiden, men i høj grad også hvad museet fravælger. Planen er således fremadrettet kun og diskvalificerer ikke museets nuværende samplings sammensætning og museets tidligere indsamlingsprincipper. Dog kan indsamlingsplanen anvendes som retningsgiver i tilfælde, hvor der fra museets eksisterende samling overvejes kassation af genstande.

Indsamlingsplanen anvendeliggøres på den måde, at der på enhver indkomstseddel i feltet ang. begrundelse for hjemtagelse, anføres nummer på det led i indsamlingsplanen, genstanden kan henføres til. Se nedenfor.

Hvad skal vi vide om en genstand?

Grundlæggende skal følgende videnskriterier for en genstand kunne opfyldes, for at kunne indlemmes i museets samling:

a. Proveniens:

Det skal kunne dokumenteres, hvor genstanden har været anvendt, og den skal have været anvendt et sted, der ligger indenfor de områder vi samler ind fra.

b. Anvendelse:

Det skal kunne dokumenteres, hvad genstanden har været anvendt til, og hvordan den fungerer.

c. Tid:

Det skal kunne dokumenteres, hvornår genstanden er fra og i hvilken tidsperiode, den har været i anvendelse.

d. Kontekst:

Det skal kunne dokumenteres i hvilken sammenhæng genstanden har været anvendt og af hvem.

e. Repræsentativitet:

Det skal undersøges, om genstanden er typisk for sin art.

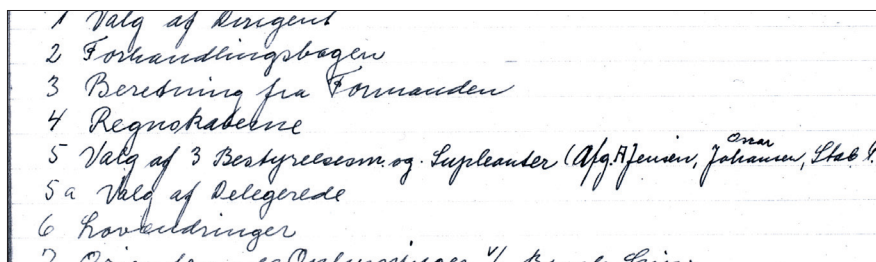
Fotos, arkivalier og publikationer

Museets samling består først og fremmest af genstande fra industrisamfundets kulturarv, og denne indsamlingsplan handler kun herom. Derudover har museet mindre samlinger af fotos, arkivalier og bøger.

Fotosamlingen skal suppleres i fremtiden, og hvorvidt hjemtagelse af fotos skal ske må bero på en vurdering i de enkelte tilfælde, hvor vi får tilbudt fotos. Der er ikke begrænsninger i brancher og tid. Alt har i princippet interesse, hvis det vurderes, at det pågældende foto har kulturhistorisk værdi.

Hvad angår arkivalier, er det ikke museets hensigt at være arkiv. Museets samling rummer enkelte hylde-metre arkivalier fra forskellige virksomheder, og denne arkivsamling kan suppleres i tilfælde, hvor mængden er lille og samtidig vurderes bevaringsværdig. I større arkivsager henvises gaver til Erhvervsarkivet eller andre relevante offentlige arkiver.

Museets bibliotek skal suppleres med relevante publikationer bredt indenfor industri- og teknologihistorie samt indenfor den finansielle sektors historie.

Indsamling

Museets fremtidige indsamling vil overordnet set ske inden for følgende fem temaer, som således danner rammen for hele indsamlingsplanen:

1. Industriens produktion
2. Industriens mennesker
3. Industriens afsætning
4. Industriens organisationer
5. Den finansielle sektor

1. Industriens produktion

Indsamling fra industriens produktion har to led: Produktionsmateriel og produkter.

Industriens produktionsmateriel

For det første skal museets samling indeholde produktionsmateriel fra de fem brancher, museet har ansvar for, således at samlingen i dets hele kan fortælle historien om den teknologiske udvikling, der har fundet sted i dansk industri fra 1870 til nu. Den teknologiske udvikling skal dog ikke kunne følges i hver enkelt branche isoleret set, men kunne følges ud fra museets samlinger fra alle brancher tilsammen. Museets udstillinger viser allerede hoveddele af denne udvikling fra 1880'erne til 1960'erne. Det næste skridt frem i tid vil være at vise en endnu mere automatiseret produktion med robotteknologi fra 1970'erne.

Derfor skal der som et overordnet princip i den fremtidige indsamling rettes fokus på produktionsmateriel fra 1970 og fremefter, ligesom der derfor også skal fokuseres på international produktion pga. udflytningen af dansk industri til fjernøsten mv.

Overordnede indsamlingsprincipper for produktionsmateriel:

- Hele miljøer af produktionsmateriel fra før 1970 er kun interessante, hvis vi kan forbedre/supplere eksisterende udstillinger med noget nyt.
- Der skal ikke hjemtages hele produktionsmiljøer fra før 1970 til magasin.
- Enkeltdelen af produktionsmateriel fra før 1970 skal kun hjemtages, hvis de kan supplere som vigtige mangler i allerede eksisterende udstillinger eller allerede eksisterende produktionsmateriel/miljøer på vores magasin.
- Dele af eller et helt produktionsmiljø fra Danmark eller en dansk virksomhed med produktion i udlandet fra en af de fem brancher i tiden efter 1970 kan hjemtages.

Industriens produkter

For det andet skal museets samling indeholde industriens produkter i udvalg fra de fem brancher. Med produkter menes der både slutprodukter samt underleverandørers halvfabrikata.

Museets samling indeholder et bredt udvalg af industriens produkter allerede, men uden nogen overordnet plan. Dels er der de produkter, som har været anvendt i arbejderhjem gennem tiden, dvs. brugsgenstande fremstillet af industrien. Her er samlingen bredt repræsenteret og lader sig ikke begrænse af bestemte branchetilhørsforhold. I stedet er der samlet ind efter, hvad arbejderfamilien har anvendt i boligen. Dette fokus skal fastholdes, men ikke på dette sted i indsamlingsplanen, da arbejderfamiliens brugsgenstande hører under punkt 2.1 nedenfor. I stedet handler industriens produkter på dette sted om de produkter, som de fem brancher har fremstillet.

Interesse for indsamling har derfor typiske produkter fra de fem brancher, således at produktsamlingen repræsenterer en udvikling fra branchens opståen til nutid og søger en geografisk spredning i hele landet.

Overordnet indsamlingsprincip for industriens produkter fra de fem brancher:

- Samlingen skal indeholde typiske produkter fra hele branchens levealder kendetegnet med geografisk spredning til hele landet og ud fra princippet, at "én genstand udgør som type en repræsentant for sin art" for at undgå "masseindsamling" af ens genstande.

Fem brancher

Industriemuseet indsamler genstande fra nedenstående fem brancher. Den eksisterende samling indeholder et stort antal af genstande fra andre brancher. Disse øvrige brancher skal ikke suppleres. Undtaget her fra er dels produkter fra tekstilbranchen, hvor museets afdeling, Klædeskabet, indsamler arbejdstøj, dels grafisk industri, når det angår emballage og reklameindustri i form af produkter.

- Træindustri
- Plast- og emballageindustri
- Elektronikindustri
- Metalindustri
- Nærings- og nydelsesmiddelindustri

Fælles for indsamlingen fra alle brancher er, at hjemtagelsen skal begrundes ud fra ovenstående overordnede indsamlingsprincipper.

1.1. Træindustri

1.1.1. Produktionsmateriel fra møbelindustri

1.1.2. Produktionsmateriel fra byggeindustri

1.1.3. Produkter fra møbelindustri

1.1.4. Produkter fra byggeindustri

1.2. Plast- og emballageindustri

1.2.1. Produktionsmateriel fra plastindustri

1.2.2. Produktionsmateriel fra emballageindustri

1.2.3. Produkter fra plastindustri

1.2.4. Produkter fra emballageindustri

1.3. Elektronikindustri

1.3.1. Produktionsmateriel fra elektronik

1.3.2. Produkter fra elektronik. Produkter anvendt i industrien og/eller produkter anvendt af private

1.4. Metalindustri

1.4.1. Produktionsmateriel fra metalindustri Jernstøberier, metal- og blikvarefabrikker, maskinfabrikker

1.4.2. Produkter anvendt som produktionsmateriel indenfor de fem brancher.

1.5. Nærings- og nydelsesmiddelindustrien

1.5.1. Produktionsmateriel fra bryggerier

1.5.2. Produkter fra bryggerier

1.5.3. Produktionsmateriel fra tobaksindustri

1.5.4. Produkter fra tobaksindustri

2. Industriens mennesker

Museet indsamler genstande, der karakteriserer det liv, som industriens mennesker har levet. Dette område er i museets vedtægter benævnt som medarbejdernes levevilkår. Begrebet medarbejdere forstås bredt som ansatte i industrien, hvor industrien i dette tilfælde ikke begrænser sig til museets fem brancher. Industriens mennesker kan have haft sit virke bredt i hele det industrielle branchespektrum, og indenfor den enkelte virksomhed er alle ansatte på alle niveauer lige interessante. Her opdeles de ansatte i arbejdere, funktionærer og ledelse. Der skelnes dog på et enkelt punkt, for når det angår industriens menneskers liv angår det for arbejdernes vedkommende ikke kun livet på arbejdspladsen, men også livet udenfor arbejdspladsen: i hjemmet, foreningsliv, kolonihaven, ferieliv m.m.

2.1. Arbejderkultur

- 2.1.1. Interiør fra boliger. Hvad angår enkeltgenstande fra 1970 og før er museet dækket godt ind. Til gengæld skal der indsamles genstande, der repræsenterer et LO-hjem anno 2005, gerne et helt samlet miljø.
- 2.1.2. Genstande fra arbejdsliv. Herunder effekter som arbejdstøj, "udsmykning", gar derobeskræbte osv. Arbejdsredskaber hører under punkt 1 i indsamlingsplanen. Transportmidler til fragt af varer og mennesker.
- 2.1.3. Genstande fra fritidsliv. Herunder genstande, der kender tegner arbejderens foreningsaktiviteter (fagbevægelsen hører under nr. 4.1.), ferieliv, kolonihave osv.
- 2.1.4. Erindringer

2.2. Direktørkultur

2.2.1. Interiør og genstande fra industriens ledelses arbejdsliv.

2.2.2. Erindringer

2.3. Funktionærkultur

2.3.1. Interiør og genstande fra industriens ansatte i administration, organisation, salg og mellemlidelse.

2.3.2. Erindringer

3. Industriens afsætning

Genstande indsamlet under denne kategori tænkes som den del af museets samling, der understøtter den fremtidige permanente reklame & branding udstilling. Her skal bygges en helt ny samling op, der bliver repræsentativ for reklame & branding materiale. Som genstande til samlingen er kun slutprodukter interessante. Dvs. den del af reklameindustrien, der er den synlige genstand for modtageren, som samtidig er ikke er en virksomhed, men den private forbruger. Undtagelsen herfra er virksomhedernes varekataloger, som museet har gavn af i andre sammenhænge. Indsamlingen skal koncentrere sig om reklamegenstande fra de fem brancher, som museet dækker samt den finansielle sektor, men andre brancher kan være aktuelle, hvis en genstand vurderes at have høj kulturhistorisk værdi eller som i øvrigt vil kunne supplere den eksisterende samling på fordelagtig vis.

3.1. Reklameskilte

3.1.1. Byrumsreklamer i emalje, plast og neon

3.1.2. Reklameskilte i øvrigt

3.2. Trykte reklamer

3.2.1. Varekataloger fra museets fem brancher

3.2.2. Trykte reklamer til private forbrugere

3.2.3. Emballage

3.3. Reklamefilm

3.3.1. Reklamefilm fra museets fem brancher

4. Industriens organisationer

4.1. Fagbevægelsen

4.1.1. Faner

4.1.2. Interiør fra fagforeningskontor

4.1.3. Erindringer

4.2. Arbejdsgiver- og brancheforeninger

4.2.1. Erindringer

5. Den finansielle sektor

I 2005 overtog museet samlingen fra det nedlagte Sparekassemuseet ved Korsør. Samlingen rummer ca. 2.000 genstande fordelt på interiør, kontormaskiner, arkivalier, sparebøsser m.m. Samlingen er siden suppleret en smule, men lider stærk slagvægt mod sparekasseverdenen.

Den fremtidige indsamling fra denne sektor skal ikke have fokus på sparekasseinteriør fra før 1940, med mindre museet tilbydes effekter af ekstraordinær høj kulturhistorisk værdi.

Interiør m.m. fra efter 1940 kan være interessant, men i højere grad, hvis det stammer fra banksektoren for at få udlignet forskellen på sigt og skabt en repræsentativ samling. I det hele taget skal genstande fra banksektoren i langt højere grad prioriteres fremfor fra sparekasseverdenen.

I 2011 overtager museet Nationalbankens museum, som rummer interiør fra den forrige nationalbankbygning. Denne samling skal, om muligt, suppleres med interiør fra den nye bygning. Med til den finansielle sektor hører forsikringsbranchen og realkreditinstitutter. Disse branchers kulturarv inddrages som et ansvarsområde i indsamlingen på lige fod med banker og sparekasser.

5.1. Interiør

5.2. Kontormaskiner

5.3. Reklamemateriale

5.4. Kunst, udsmykning, klenodier

5.5. Erindringer